

Text a foto: Jana VANDASOVÁ

Pamětní deska v atriu Ústřední vojenské nemocnice v Praze od 18. srpna připomíná, že na stavbě areálu ve Střešovicích se podíleli v letech 1950 až 1954 členové Pomocných technických praporů – pracovních jednotek armády, kam byli posíláni politicky nespolehliví odpůrci totalitního režimu.

Místo zbraní LOPATY

„Umístění pamětní desky bude připomínat podíl lidí stíhaných totalitou na vzniku nemocnice, která dnes patří ke špičkovým pracovištím,“ řekl Vladimír Lopatuk, předseda Svazu pomocných technických praporů – Vojenských táborů nucených prací (PTP–VTNP). „Zároveň bude i varováním před tím, aby se již nikdy neopakovaly systémy a způsoby totalitních režimů, které ovlivnily životy nejen samotných příslušníků PTP, ale i jejich rodin.“ Desku požehnal emeritní litoměřický biskup Josef Koukl, jenž sám patřil k pracovním jednotkám.

„Ve Střešovicích jsem byl od března 1951 až do října 1952 v rámci základní vojenské služby, pak jsem byl přeložen zase jinam,“ vzpomíná jeden z přímých účastníků Jan Decker. „Pracovali jsme na pavilonu ORL nebo jsme stavěli základy pro patologii. V živé vzpomínce mám i své kamarády a vynikající sportovce, mistra republiky v judu Ivo Lišku nebo spartánského fotbalistu Jaroslava Zahradníka, kteří tu byli se mnou.“

„Každé lidské dílo má svou historii. Přes půl století pamatují i zdi této nemocnice. Ale nemají jazyk a samy nepromluví. Musejí tedy promluvit archivy a dokumenty a především vzpomínky těch, kteří sami prošli cestou komunistického martyria,“ řekl František Padělek, náměstek ministra obrany.

Pomocné technické prapory byly zřízeny v roce 1950. Nálepka speciální klasifikace „E“, což znamenalo „politicky nespolehlivý“, se rovnala okamžitému vstupu do vojenských táborů nucených prací pro osoby, podléhající tehdejšímu brannému zákonu. Byli do nich zařazováni politicky nepohodlní lidé jako faráři, továrníci, drobní živnostníci, soukromí zemědělci nebo synové, jejichž otcové už byli za svoje postoje a činy intervenováni. Důležitým důvodem vzniku PTP–VTNP bylo i zajištění levné pracovní síly pro vybraná hospodářská odvětví, kde bylo zapotřebí vysoké fyzické námahy a kde by si civilní zaměstnanci mohli vydělat jen málo peněz. Místo zbraní tak noví branci vyfasovali sbíječky a lopaty. Jejich řadami prošlo, podle různých odhadů, 40 000 až 60 000 občanů. Pracovali nejen na vojenských stavbách, ale i v dolech, zejména na Ostravsku

a Kladensku, ve stavebnictví, kde se podíleli na výstavbě pražského sídliště Petřiny, nebo stavěli železniční trať Havlíčkův Brod – Brno. V náročných podmínkách docházelo k úrazům, mnohdy i smrtelným. Jen za rok 1952 jich bylo evidováno kolem čtyřiceti. Největší podíl na této statistice měly doly na Ostravsku. Nenávist pounorové

vládnoucí mocenské skupiny se podepsala na osudech mužů ještě dlouhá léta po skončení jejich vojenské základní služby. Mnozí z nich museli jít pracovat do určených míst i po odchodu z armády a po celý život byli až do roku 1989 různým způsobem šikanováni včetně svých rodin. Oficiálně byly PTP zrušeny v dubnu 1954. <<

Stoleté jubileum v ÚVN

Jaroslav Doucek, bývalý politický vězeň, žije již několik let v Ústřední vojenské nemocnici v Praze na oddělení sociální péče. Letos v srpnu oslavil již sté narozeniny. Narodil se v Chrudimi, vyučil se elektrikářem v Křižíkových závodech. Postupně se vypracoval na pozici ředitele jedné z osmi poboček. Za války byl vězněn a prošel koncentračními tábory v Terezíně, Lipsku a Drážďanech. Dva a půl roku prožil

v Buchenwaldu a poznal i pražskou Pečkárnu. Od roku 1939 strávil pět let ve vězení. Po válce se usadil se ženou a synem v Praze. „Je to takové naše sluníčko,“ říkají zdravotní sestřičky, které se o pana Doucka ve Střešovicích starají. „Je plný humoru, o všechno se zajímá a moc mu u nás chutná. Zvláště, když je něco sladkého,“ dodávají. „Moc se vždy těším na syna, když si najde chvíli a přijede se za mnou podívat,“ říká oslavenec Jaroslav Doucek.

Ke gratulantům se 24. srpna připojil i místopředseda vlády a ministr obrany ČR Miroslav Barták, který jubilantovi popřál ještě mnoho životního optimismu a elánu do dalších let.

Text: Jana DECKEROVÁ, foto: Věra ČERNÁ